Náučný chodník Jakub

Kraj:	Banskobystrický
Okres:	Banská Bystrica
Geomorfologická jednotka:	Zvolenská kotlina
Geologická jednotka:	neogénna panva
Chránené územie:	chránený areál Jakub
Prístup:	bus MHD Banská Bystrica, Jakub, kostol
Východisko:	Banská Bystrica, Jakub, pri kostole sv. Jakuba
Trasa:	Jakub, kostol – chránený areál Jakub – Jakub
Dĺžka, prevýšenie:	2,6 km, prevýšenie 150 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	11
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 1986, 1995 oprava panelov, 2004 obnova

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: Náučný chodník Jakub: Sprievodca obnoveným náučným chodníkom (zost. Jana Cerovská a Adalbert Mezei, vyd. [Banská Bystrica]: ŠOP SR, Správa NAPANT, 2004, 20 strán)

Kontakt: Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici; pracovisko Slovenská Ľupča, Lichardova 129/52, 976 13 Slovenská Ľupča, tel. 048 / 2855 010; pracovisko Liptovský Hrádok, ul. SNP 311, 033 01 Liptovský Hrádok, tel. 044 / 5222 875; pracovisko Beňuš, Beňuš 453, 976 64 Beňuš, tel. 048 / 6198 116

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Jakub. Mestská časť Banskej Bystrice, severne od jej centra, v doline Bystrice na kontakte Zvolenskej kotliny a Starohorských vrchov. Vznikla v roku 1255 na banskobystrickom mestskom území, prvá zmienka pochádza z roku 1390. Do konca 15. storočia patrila banským podnikateľom, v roku 1546 prevzala správu nad väčšinou územia banská komora a zvyšok patril mestu. Komora tu vybudovala medený hámor, drôtovňu a valcovňu, ktoré spracúvali predovšetkým surovinu zo Špane Doliny. Boli tu tiež dve píly a kameňolom na vápenec a vápenka na kusové stavebné, priemyselné a chemické vápno. Do roku 1960 bol samostatnou obcou. Najstaršou stavbou a pamiatkou je gotický rímskokatolícky kostol svätého Jakuba staršieho zo 14. storočia s replikou pôvodného neskorogotického oltára, z ktorého sa zachovali len krídla s tabuľovými maľbami s výjavmi zo života svätého Jakuba (aktuálne v Kresťanskom múzeu v Ostrihome v Maďarsku). V kostole je zvon z roku 1486, jeden z najstarších na Slovensku. Čiastočne je zachované opevnenie kostola zo 17. storočia. V prvej polovici 20. storočia bol Jakub známy vyrezávaním drevených krížov a božích múk.

Chránený areál Jakub. Chránené územie pri severnom okraji Zvolenskej kotliny nad mestskou časťou Banskej Bystrice Jakub vyhlásené na západne orientovanom ľavom svahu doliny Bystrice s karbonátovým geologickým podložím v roku 1999 na ochranu teplomilných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev s vysokou druhovou diverzitou na relatívne malom území a výskytom mnohých ohrozených a chránených druhov živočíchov a rastlín, predovšetkým z radov chrobákov a motýľov a z čeľade vstavačovitých. Areál je súčasťou územia európskeho významu Baranovo (súčasť sústavy Natura 2000).

Prírodná rezervácia Pavelcovo. Chránené územie v južnej časti Starohorských vrchov severozápadne od mestskej časti Banskej Bystrice Jakub vyhlásené na svahoch v masíve Ostrého vrchu v roku 1999 na ochranu prirodzených lesných spoločenstiev s koncentrovaným výskytom tisu obyčajného (*Taxus baccata*).

Prírodná rezervácia Baranovo. Chránené územie v v južnej časti Starohorských vrchov severne od mestskej časti Banskej Bystrice Jakub vyhlásené vo svahu Horného dielu v roku 1993 na ochranu zachovalých pôvodných lesných spoločenstiev a vzácnych biotopov ohrozených a chránených živočíchov. V rezervácii sa vyskytujú teplomilné mediteránne druhy na severnej hranici svojho rozšírenia. Zaznamenaných tu bolo 25 druhov orchideí, vegetácia skalných sutín so zastúpením čerešne mahalebkovej, múrovníka lekárskeho, jazyka jelenieho a tisu obyčajného. Vyskytuje sa tu medveď hnedý, rys ostrovid, mucháriky, ďatle, včelár lesný, modlivka zelená, roháč obyčajný a i.

Rezervácia je súčasťou rovnomenného územia európskeho významu (súčasť sústavy Natura 2000).

Zvolenská kotlina. Pomerne veľká medzihorská zníženina podkovovitého pôdorysu v strede Slovenska medzi Banskou Bystricou, Zvolenom, Hriňovou, Hrochoťou, Ľubietovou a Hiadeľom, obrúbená na západe Kremnickými vrchmi, na juhu Javorím a Ostrôžkami, na východe Poľanou, Veporskými vrchmi, Horehronským podolím (s dotykom s Nízkymi Tatrami) a na severe Starohorskými vrchmi. Leží v nadmorských výškach 270 (Hron pod Zvolenom) – 851 m (Čierny diel východne od Poník). Jej formovanie silno ovplyvnili zlomy, tektonické pohyby a zložitá geologická stavba. V západnej časti, na silno tektonicky poklesávajúcej rozsiahlej kryhe zemskej kôry s mocnými akumuláciami neogénnych sedimentov je na širokej nive Hrona vplyvom jeho laterálnej erózie rovinný reliéf. Najmä pozdĺž Hrona je zachovaná sústava riečnych terás. Smerom k východu riečna rovina prechádza do pahorkatiny až vrchoviny s pomerne hustou sieťou dolín, ktoré vytvárajú nepravidelne usporiadané chrbty na mezozoických vápencoch (Ponický kras), neogénnych vulkanických horninách a rozsiahlych pleistocénnych náplavových kužeľoch (najmä Hučavy). V juhovýchodnej časti ostrov výrazných andezitových tvrdošov – Rohy – navzájom oddeľuje dielčie kotlinky pozdĺž Slatinky – Slatinskú a Detviansku. Severnou a južnou časťou kotliny preteká Hron, ďalšími tokmi sú napr. Bystrica, Slatina, Hučava, Zolná, Hutný potok. Na tektonické zlomy sa viažu vývery termálnych prameňov (Sliač, Kováčová) a minerálnych prameňov. Kotlina je zväčša odlesnená, členitejšie územie pokrývajú listnaté lesy so zastúpením najmä buka, hrabu, dubu a javora.

Názvy informačných panelov

1. Svätý Jakub
2. Chránený areál Jakub
3. Náučný chodník
4. Xerotermné spoločenstvo
5. Orchidey
6. Zahrajme sa
7. Pozorujeme vtáctvo
8. Okolie
9. Lesné prostredie
10. Hmyz
11. Starostlivosť o prostredie

Náučný chodník Jakub

Náučný chodník Jakub

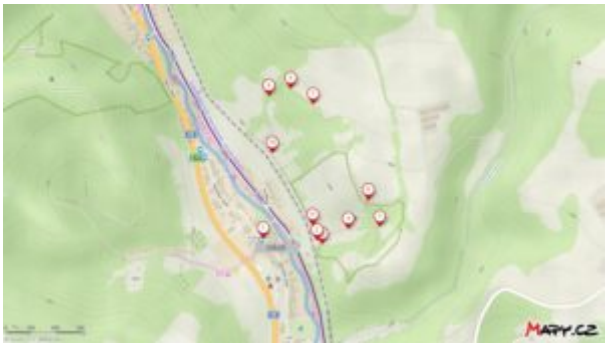

Náučný chodník Jakub

S
trasa NCH
panel NCH
zastávka NCH

MAPY.CZ